

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, V., BATHORY-UTCA 24. SZÁM.
(„Falu” Magyar Gazda és Földműves Szövetség.)
Telefon: 11-55-62.
Postatakarékpénztári csekszáma száma: 25.153.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Előfizetési díjak a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádiós gazdasági előadások” című füzetekkel együtt: egész évre 4, félévre 2, negyedévre 1 P.
Intézményeknek és jogi személyeknek egy évre 20 P

Budapest, 1939.

XX. évfolyam, 46. szám.

November hó 12.

Az első évforduló

Tizenkilenc éven át az ország fel-darabolását előmozdító „öszirózsás forradalom” gyászos és szégyenteljes eseményeire emlékeztettek bennünket október utolsó és november első napjai, míg most egy eszter-deje meg nem fordult a magyar sors kerekére. Tavaly ezekben a napokban feszült várakozással tekintettünk előbb München, majd Bécs felé, ahol 1938 november 2-án, a nagy Német Birodalom és a hatalmas Itália segítségével első, részleges győzelmet aratta a Trianonban halálraítélt Magyar Igazság. Boldogan emlékezünk vissza erre a napra, há-lálával és szeretettel emlékezünk a hűséges barátokra, bízva abban, hogy a párisi környeki békeszerződésekben megcsufolt európai igaz-ságért és ezzel együtt a magyar igazság teljes győzelméért folytatott további harcuk is dicsőséges befe-jezést nyer...

A legfelsőbb Hadur

szólt Kassán, az új repülőakadémia avatási ünnepén, de azok a szavak, amelyekben katonás rövidséggel meghatározta a magyar repülőszel-lem lényegét: — egységes szellem, megértés, az egyetemes magyar ér-dekek szolgálata, — a polgári ma-gyar életnek is minden lélekbe bele-vésendő szabályai kell, hogy legyenek. A mai sulyos időkben csak úgy töltheti be ez a sokat próbált or-szág történeti hivatását és csak akkor remélhetjük, hogy a magyar igazság jelképes repülőgépe elérni a végső célt, amely felé egy eszter-dővel ezelőtt olyan szívetmelegítő si-kerrel indult el, ha ebben az or-szágban megtanulunk végre együtt érezni, egymással szemben megér-tésenni és minden szellemi és testi erőnkkel csak az egyetemes nemzeti érdekeket szolgálni...

Gyászol a magyar föld,

amely magába fogadta nagy szülött-jének, Darányi Kálmánnak, földi maradványait. Darányi Kálmántól, a népet szerető és felemelni akaró Darányi nemzetségi méltó tagjától, fájó keserőséggel vesz búcsút a fal-vak, tanyák egyszerű népe. Hiszen az elhunyt mindenütt, ahová ma-gasra ívelő pályája állította, a föld szerelmeseinek, a magyar paraszt-ságnak jobb sorsáért harcolt és dol-gozott. Arra törekedett, hogy a ma-gyar földműves termelte lisztből ne csak a kiválasztottak süthessenek kalácsot, míg a föld népének csak a morzsák jutnak... A gyász komor-

ságát csak alig-alig enyhíti az a meggyőződésünk, hogy ha meghalt is Darányi Kálmán, akit a hála és szeretet a halhatatlanok sorába so-razokoztatott, továbbhaladnak a meg-valósulás felé a nagy férfiú szo-

ciális kezdeményezései, s majd, mire Darányi Kálmán sirján kinyil-nak a hála és kegyelet sokszínű vi-rágjai, a föld kisémberei közül sok-ezernen a portáján élvezik Darányi Kálmán munkájának gyümölcseit...

Eltemették Darányi Kálmánt

Az avarárgondolat nagy harcosát, az ujkori magyar politikai élet ki-emelkedő nagyságát, a tragikusan korán elhunyt Darányi Kálmánt, — akinek november elsején, 53 éves ko-rában bekövetkezett haláláról előző számunkban röviden már beszámol-tunk — november 7-én délelőtt temé-ték el.

Darányi Kálmán élete mindenké-ppen méltó volt a Darányi-név hagyományaival. 1909-től a háború kitö-réséig a közigazgatásban tevékeny-kedett, hősiessen harcolt a világhábo-ruban, a háború után ismételtlen fő-ispán volt, majd képviselő lett. 1928-ban miniszterelnökségi államtitkárrá nevezte ki a kormányzó. 1931 óta egyhangulag elnyert mandátuma alapján a balatonfüredi kerületet ké-pviselte a Házban, 1935-ben földmü-velésügyi miniszter lett, majd néhai Gömbös Gyula betegsége idején helyettesítette a kormányfőt, akit el-hunyta után követték a miniszter-elnöki székben.

Azokban a magas pozíciókban, amelyeket élete során betöltött, min-denkor tanúságot tett a föld iránti szeretetéről és arról a törekvéséről, hogy szociális intézkedésekkel javít-son a magyar barázdák névtelen hő-seinek sorsán. Darányi Kálmán, — aki az ugynevezett agrárgondolatnak és a falu szociális kérdéseinek volt egyik legelhivatottabb szószólója — és karcosa, majd a hatalom birtokában megvalósítója — bebizonyította, hogy az általa képviselt eszme az egye-temes nemzeti érdekeknek valósággal az alapját képezi: az emlékezetes gyűri beruházási program legfőbb jellemzője a szociális szellem. Amikor miniszterelnöki tisztéről leköszönt, a képviselőház egyhangú bizalma és szeretete a házelnöki méltóságba emelte. Juniusban kezdett beteges-kedni; agytrombózis támadta meg, amely, bár a legkiválóbb orvosok ki-sérlelték meg megmenteni a nagy férfit, a magyar közélet számára, november elsejére elvégezte romboló munkáját.

Hálála nemcsak az országban, de Európaszerte nagy részvétet keltett.

A mély gyászal sújtott családhoz a kormányzó párral az élen a magyar közélet és társadalom minden számot-tevő tagja részvététviratolt. Intézett, de tolmácsolták részvétüket Hitler vezér és kancellár, a német, olasz és más külföldi előkelőségek is.

Darányi Kálmánt a törvényhozás a maga halottjának tekintette és úgy intézkedett, hogy a nagy halottat a parlament kupolacsarnokában ravata-lozzák fel és innen történjen a teme-tés. A koszorúkkal elborított ravatal elé a gyászoló magyarság tizezrei zarándokoltak a temetés előtti napon, november 6-án.

A november 7-én délelőtt 11 órára kitűzött temetésen vitéz nagybányai Horthy Miklós kormányzó is megje-lent.

A ravatal felett Ravasz László püspök végezte az egyházi szertar-

last, megrázó gyászbeszédet tartva, vitéz Kerczes-Fischer Ferenc bel-ügyminiszter, a gyengélkedő Teleki Pál gróf miniszterelnök képviselétében a kormány, Széchenyi Bertalan gróf, a felsőház, Bobory György, a képviselőház nevében búcsuzott a nagy halottól. Az Operaház zenekar-ának gyászzenéje mellett indult el a menet amelyben Magyarország Kor-mányzója is résztvevett.

A holttestet Tassra szállították és itt helyezték el a családi sírkertben. A frissen hantolt sirra vitéz nagybá-nyai Horthy Miklós koszorúját hely-yeztek el...

Darányi Kálmán elhunytá gyász-t jelent a Falu-Gazdaszövetségre is, amely vednökét veszette el benne. A temetésen a Szövetség küldöttségilek képviseltette magát Mayer János v. földművelésügyi miniszter, elnökkel az élen.

A Szövetség özv. Darányi Kálmán-néhoz a következő részvétviratolt intézte:

„Felejthetetlen emlékü férjének, Szövetségünk vednökének, elhunytá-val ért mérhetetlen fájdalomban fo-gadja Nagyméltóságú Asszonyunk a Falu-Gazdaszövetség mély részvétét. A magyar gazda- és földművelés-társadalom igaz barátjának emlékét ke-gyelettel fogja megőrizni.”

A Kormányzó felavatta a kassai repülőakadémiát

A Felvidék visszatérésének első év-fordulóját ünnepli ezekben a napokban lelkében minden igaz magyar. Ez az általános és meleg ünnepélyes hangulat méltó megnyilatkozási formát talált a Fejedelem Városa, Kassa, no-venber 5-iki országgrázsoló eseményé-ben: ekkor avatta fel országgyara-pító vitéz nagybányai Horthy Miklós Kassán a róla elnevezett Repülőaka-démiát és repülőteret.

A lobogódiszbe öltözött város nagy ünnepségén a magyar közélet minden számottevő egyénisége megjelent és az ország minden részéből érkező fil-leres vonatok ontották a magyarság tizezreit.

A különvonaton Kassára érkező kormányzó párt ágyudörgés közötti az ősi városban. A repülőterén a fiatal, de a tükreresztésen már dicsőséggel átesett léghaderő parancsnoka üd-vözölte a kormányzó párt, majd a Kormányzó válaszol rövid, katonás beszédben.

A Legelső Magyar Ember lelkesítő szavakkal emlékezik meg Kassa ha-gyományairól, Rákóczi fejedelem szel-leméről, hangsúlyozva, hogy a fejde-lem hadainak világrázsoló sikerei csak addig tartottak, amíg a tábor-ban egységes volt a szellem, de a

győzelem számlája lehányatott, amik-or a pártoskodás kezdte meg bom-lasztó munkáját.

— Ezt tartásatok mindig szem előtt, — mondotta a Kor-mányzó érces hangon. — Ha-zánk léte, boldogsága elsősorban a hadsereg belső értékétől, szel-lemi és lelki egységétől függ. A hadsereg gerincét a tisztikar kell, hogy képezze. Ennek el-engedhetetlen követelménye a tisztikarnak egységes felfogása és az, hogy a vezetők és az alá-rendelték egymásra találjanak és egymást mindig megértsek. Tartásatok távol a névtelen mé-regkeverőket, csak eskütökkel fogadott egyetemes magyar ér-deket szolgáljatok hűséggel és becsülettel.

A magyar repülők első harcainak búszke megemléztésével az az óhaj-tását fejezte ki végül a Kormányzó, hogy a magyar repülőszellem a ma-gyar virtusok, fegyvereinek szerete-tén és a férfi-becsületen alapuljon, amely szellemnek bölcsője az uj aka-démia legyen.

Határtalan lelkegedés közepette

nyitotta meg ezután a Kormányzó az új repülőteret, majd látványos-parádés repülőmúzeumot következtek, végül a felavatott repülőakadémia előcsarnokában leleplezték a legfelsőbb Hadur bronzszobrát és életnagyságú arcképet. A kormányzó pár résztvevővel az új akadémiában rendezett társasbened, majd a délutáni órákban visszautazott Budapestre...

Kaposvári ezredének zászlóit adományozott az olasz király

III. Viktor Emánuel, Olaszország és Albánia királya, Etiópia császára a tulajdonát képező és Kaposvárról állomásozó magyar királyi „Nagy Lajos király” 6-ik honvédegyalozrednek csapatzászlót adományozott, melynek ünnepélyes felavatása november 11-én, a császár- király születésnapján történik meg Kaposváron. Az ezredtulajdonost Riccardi Nob. del. Conti Enrico hadtest-tábornok képviseli. Zászlónya Elena olasz királyné és császárné, aki a zászlóavatási szertartáson való képviseléstől Vinczi Gigliucci grófnét, a budapesti követ feleségét bízza meg.

POLITIKA

KÉPVISELŐHÁZ

A képviselőház november 7-re összehívott ülésének napirendjét megállapító előző ülésakor még nagy és végzetes harcát vívta a halállal Darányi Kálmán. Akkor, amikor a Ház összeült, már ravatalán fektűt a nagy férfiú és a kupolacsarnokban már gyülekeztek a gyászszertartás résztvevői. A Ház ülésének megnyitása után megrendült szavakkal jelentette meg Bobory György alelnök a Ház elnökének elhunytát, majd a Ház kimondotta, hogy november 8-iki ülését kizárólag elhunyt elnöke emlékének szenteli.

A napirendi határozatnak megfelelően november 8-iki ülésén a képviselőház, az interpellációkat elhalasztva, kegyelettel emlékezett meg Darányi Kálmán érdemeiről, s az egyes pártok szónokai méltatták Darányi Kálmán egyéniségét és alkotásait, majd a képviselőház egyhangulag elhatározta, hogy a nagy halott emléket jegyzőkönyvben örökíti meg.

November 9-én betöltötték a Darányi Kálmán halálával megüresedett házelnöki tisztet: a Ház nagy többséggel Tasnádi Nagy András igazságügyminisztert választotta meg elnökül. Tasnádi Nagy András természetesen lemondott az igazságügyminiszteri tisztről; utóda Radochay László komáromi főispán lesz. Alelnöki tisztéről lemondott Bobory György.

APRÓ HIREK

A képviselőház földmivélségi, igazságügyi és pénzügyi egyesített bizottsága november 3-án kezdte meg a földbirtokpolitikai, törvényjavaslat részletes vitáit. Az egyesített bizottság gyors ütemben folytatja a nagy-horderejű törvényjavaslat vitáit.

Vitéz Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter november 5-én délelőtt nyitotta meg ünnepies keretek között az otodiki közigazgatási továbbképző tanfolyamot, amely ezuttal különösen a városfejlesztés kérdéseinek megismertetésére veti a fősúlyt.

November 6-án avatták fel a magyar gyáripari vállalatok által létesített Ipari Légvédelmi Iskolát, amelynek rendelkezése, hogy az iparvállalatok légóltalmi vezetőit megfelelő kiképzésben részesítse. A megnyitáson megjelent és nagy beszédben fejtette ki a légvédelem megszervezésének fontosságát, Varga József iparügyi miniszter is.

Meghiusult merénylet Hitler vezér és kancellár ellen

November 8-án este, Münchenben, a régi nemzeti szocialista harcok emlékére rendezett ünnepségen, röviddel azután, hogy Hitler vezér és kancellár beszédét elmondotta és az ünnepség színhelyéül szolgáló Bürgerbräu helyiségét elhagyta, bomba robbant. A robbanásnak hat halálos áldozata és több, mint hatvan sebesültje van. A merénylet megfiúsulását az okozta, hogy Hitler vezér és kancellár az eredetileg tervezett időpontnál korábban hagyta el a helyiséget és indult vissza Berlinbe, ahová sürgős állami ügyek szövitették. A valószínűleg külföldi felbujtásra elkövetett merénylet tettesének kézrekerítőt, illetve a nyomravezetői jutalmazására 500,000 márka jutalmat tűztek ki. A kiadott hivatalos jelentés hangsúlyozza, hogy a merénylet következtében vezető személyiségek nem sebesültek meg.

A világhelyzet

az európai háború 10-ik hetében

Hogy zárul a háború tizedik hete a bizonytalanság mélyreereszkedő és mindent elborító kódeben? Az események megfigyelői sokkal kevesebbet tudnak és sejtjenek a várható fordulatokról, mint ahogy a nyugati esztatózások megindulásának első napjaiban hitték.

A belga és holland uralkodók békekisérlete, mint a mai helyzetben előre sejthető volt, eredménytelen maradt. A két nyugati hatalom politikai irányítói tisztelettel és rokonszenvvel fogadták a népszerű uralkodók békesüggönyét, de kétségtelen, hogy elutasító lesz úgy Anglia, mint Franciaország válasza, amit Halifax angol külügyminiszternek a békekisérlettel egyidőben tartott rádióbeszéde is megerősít. Amikor a belga és holland uralkodók azt jelentették ki, hogy „készek vagyunk szolgálatunkat felajánlani és az elerendő megegyezésre vonatkozó egyezkedések lehetővé tételét a baráti megértés szellemében megkönnyíteni”, Halifax a legelősebben hangzottatta Németország felelősségét a háború kitöréséért, amelyet Anglia csak úgy háríthatott volna el, ha beestenül megsejzte volna vállalt kötelezettségét.

A bizakodó hangú beszámoló, amelyet Churchill, az angol admirális vezetője tartott a flottának a tengeri hadműveletekben való részvételéről, nem kevésbé élénk bizonyossága a brit birodalom elszántságának.

S mit mondott Hitler vezér és kancellár a „régő gárda” müncheni találkozóján? Harciaságban semmiel sem maradt az angol államférfiak mögött. Németország ellenfeleivel foglalkozott, elsősorban Angliával. Felvetette a háborús bűnösség kérdését és cáfolta azt az angol állítást, hogy Nagy-Británia az igazsáért és a kis nemzetek szabadságáért harcol.

— Anglia az igazsáért harcol? — kérdezte a német kancellár. — Anglia mindenestre már háromszáz esztendeje harcol az igazsáért és ezért jutalmul az Ur Istentől negyvenmillió négyzetkilométert kapott a földön, ezenkívül négysszáznyolcvanmillió embert, hogy uralkodjék felettük. A sokat hangoztatott angol humanitást (emberiességet) pedig robbanóanyagként gránátokba helyezték.

Arra pedig, hogy az angolok a háború ellen is harcoltak, így választott Hitler:

— Valóban Anglia mindig csak azért folytatott háborukat, hogy kiírta a háborút, tudniillik a megtámadottak háborúját, a megtámadottak ellenállását.

Ezek a beszédek világossá teszik, hogy Németország és Anglia között a közlekedésnek nyoma sincs, egyben pedig érthetővé minden békekisérlet megfiúsulását.

Európa sulyos napokat él át. Belgium és Hollandia erőteljes védelmi intézkedéseket fogantatosított és

magyarányu, mozgósításszerű behívások történnek. Hollandiában nagy területeket borítanak víz alá.

A szembenálló milliós hadseregek okozta izgalmak mögött nem maradnak hátrében a diplomáciai erőfeszítések lázítói sem. Az olasz lapok éles támadásai az orosz komintern ellen, az amerikai hadianyagszállítás megkezdése a nyugati hatalmak számára, a szovjet urainak nyugatalanító kijelentései a nemzetközi helyzettel kapcsolatban, a még mindig megoldatlan orosz-fiinn kérdés, a Balkán-kérdés vajudása, csak növelik a nehézségeket.

A háború tizedik hetének mérlege sem biztatóbb, mint az előbbieké.

Népösszeírás lesz november 18. és 19-én

A kormány a honvédelmi törvény alapján elrendelte a lakosságának a november 18.—19. közti éjjeli állapot alapulvételével való összeírását. Az összeírás kiterjed az 1869 január 1. és 1927 december 31. közt született, — tehát 12—70 éves — férfiakra és az 1889 január 1. és 1923 december 31. közt született, — 16—50 éves — nőkre, valamint a népesség többi részének név és születési év szerinti kimutatására, végül a lakóházak összeírására. Az összeírás november 19. és 25. közt végződik el. A számlálópart mindenkinnek magának, illetve a családfőnek kell kitöltenie, de akadályoztatás esetén a kiküldött számlálóbiztos is kitöltheti a számlálóívetket. A számlálóbiztos az adatszolgáltatás helyességét ellenőrizheti és a rendelkezésre bocsátandó okmányok alapján pótolhatja az esetleges hiányokat.

Nem nálunk legdrágább a cukor

Egyes lapok helytelen adatokat közzéve az európai cukorárakról, azt állították, hogy Európában Magyarország legdrágább a cukor.

Ezzel szemben illetékes helyen megállapították, hogy a rendelkezésre álló, 1 kilogramm cukorra vonatkozó és birodalmi márkában kifejezett nemzetközi adatok szerint a magyarországi 0.78 márkás kiskereskedelmi árral szemben Szovjetországban 1.38 márká, Olaszországban 0.87 márká, Romániában és Bulgáriában 0.80 márká a cukor ára. Németországban és Délsláviában a cukor ára körülbelül egy színvonalon mozog a magyarországi árral. Helytelen tehát ezek szerint Magyarországot úgy feltüntetni, mint ahol Európában legdrágább a cukor, különösen ha figyelembe vesszük, hogy például az 1939. évben a zoldkeresztes akció céljaira 148 vagon ingencucor kizsárgáról történt gondoskodás.

Gazdaadósok, figyelem!

Illetékes helyről felhívják a gazdaközönség figyelmét egyes gazdakovélségi intézkedésekre, amelyeknek hatálya most következik be. Amint ismeretes, a 6500/1939 M. E. számú rendelet a gazdaadósok számára nyújtott egyik legnagyobb kedvezményt, a konverziót kiterjesztette. A rendelet szerint a tartozásoknak hosszú lejáratúvá alakítása, amelynek eddig a 10 kat. holdnál nem nagyobb területű, vagy 100 koronát meg nem haladó kat. tiszta jövedelmű birtokok részesültek, a rendelet értelmében a 10—30 kat. holdas birtokosokra is kiterjed. A konverzió a kat. tiszta jövedelem negyvenszerezés szorzatát meg nem haladó rövidlejáratú tozásokra vonatkozik és feltétele, hogy az 1939 október 23-iki jelzálogos teher a kat. tiszta jövedelem huszszoros szorzatát meghaladja.

Az a gazdaadós, aki ebben a kedvezményben részesülni akar, tartozásait legkésőbb november 15-ig jelentheti be az illetékes helyi bizottságnál.

Felhívják tehát a gazdák figyelmét arra, hogy ezt a határnapot semmiesetre se mulasszák el. Azoknak, akik a bejelentést még 1937 őszén az akkor folyamatba tett eljárás során megtették, tartozásaik bejelentésére szükségük nincs.

Most lépnek életbe azok a rendelkezések is, amelyek a gazdaadósok 1932 április 1. előtt keletkezett tartozásai után fizetendő kamat mértékét megváltoztatják. A rendelet értelmében a nem védett gazdaadós 1939 október 31-től kezdve, ha ingatlanának területe 50 kataszteri holdat nem halad meg, vagy ha az ingatlan csupán házassal btelek 50, 50—100 kat. holdig 50 és fél, 100—1000 kat. holdig hat százalék kamatot fizet. 1000 holdon felül a kamát hat és fél százalék. Az 50 kat. holdnál nagyobb ingatlan is 50 holdon alulinak számít, ha a kat. tiszta jövedelem 500 koronánál nem több; 50—100 holdas birtokokra számít az az ingatlan, amelynek kat. tiszta jövedelme 1000 koronánál nem nagyobb és a 100—1000 holdas birtokosokra tartozik az a birtok is, amelynek kat. tiszta jövedelme 7000 koronánál nem több.

A védett gazdaadós az előbb említett tartozások után az évi felszámolás tőkétörlesztésén felül 1939 október 31. után 1940 április 30-ig évi 4.5 százalék, azután pedig évi 5 százalék kamatot köteles fizetni.

Lovak szétosztása és árverése a visszacsalott területeken

A honvédség katonai szolgálatra kevésbé alkalmas háromszáz darab hucul (kistermetű) és egyéb vonat hamos lovat bocsátott a földmivélségi minisztérium rendelkezésére azok közt a gazdák közt való szétosztása végett, aiktól a csehok a visszacsalott idején a lovat elvették és nem adták vissza. November 11-én a beregszászi vásártérn osztják szét ingyen a lovakat azok közt, akiknek igényjogosságát a községi jegyző igazolja.

Ugyanílyan, katonai szolgálatra kevésbé alkalmas lovakat a honvédkincstár november 15-én Ungváron, 14-én Munkácsán és 15-én Beregszászon árverésen értékesíti. Későbbi időpontban esetleg Kiszvárdán, Nyirgyházaán és Mátészalkán is lesznek hasonló árverések.

Szőlők fenntartásához nélkülözhetetlen a

SZÉNKENÉNYEG

Kérjen díjtalan ismertetőt
Magyar Szénkéneggyár Rt
Budapest, V., Nádor-utca 21.

Szövetkezeti mintafalu Tordason

A szövetkezeti eszme győzelmének újabb állomásához érkezünk el. A *Hangya* Központ igazgatósága tovább ment a szokásos boltszervezésen és a fahérmegyei *Tordason* a falu szociális és kulturális helyzetét mélyen érintő, nagyfontosságú akcióba kezdett.

Elsősorban is a falu központjában megvásárolt egy nagyobb telket házakkal együtt. A házat a falu népének segítségével lebontotta és ugyancsak a falu népének önzetlen segítségével a legpraktikusabb, egyben a legesztétikusabb módon felépítette. Ebben a gyönyörű magyaros épületegységben nyert elhelyezést a tordasi *gazdakör* és az *asszonycsoport*. Itt hatalmas *kulturterem* áll rendelkezésre beépített színpaddal, modern öltözőkkel. Ugyancsak itt nyert elhelyezést a falu *könyvtára* is. A *magyar szóba* a magyar nép csodálatosan szép művészetét dicséri.

Ez egy épületszárnyban nyert elhelyezést a *szövetkezeti bolt*, ahol a falu lakossága minden szükségét megvásárolhatja. Hogy juttatásában, mint máshol, azt nem bizonyítja jobban, mint az a tény, hogy a faluból a zsidó kereszmáros és kereskedő már el is költözött. Ugyanebben az épületben kapott megfelelő helyet a *hitelszövetkezet*, a *tejszövetkezet* és a *vendéghazád*.

A faluból elköltözött kereszmáros-kereskedő ingatlanát is megvette a szövetkezet és már megindult ennek a házának átépítése. Itt lesz majd a *lovanó-otthon*, a *zöldkeresztes szolgálat* és természetesen az *orvosi rendelő*. *Napközi otthon* létesítését is tervbe vették, hogy míg a szőlők foglalatosságai után járnak, addig gyermekeikre itt vigyázzanak. *Szeszfőde* építését is tervezik. A szesz-főde melléktermékeivel hizlálni akarnak, ezért marha- és sertéshizláló építése is szükségessé vált. A modern *magtár* már készen áll; több, mint 120 vagon gabonát képes befogadni. Két nagy *kukoricatároló* is épült. A szövetkezet átveszi, tárolja és a közvetítő kereskedelem kizárásával a fogyasztóhoz juttatja a gazdasági termékeit. A kukoricát meg felelteték a víz állatokkal és csak húst állítanak szövetkezeti uton a fogyasztónak, akár külföldre is. Végül telep központjában emeletes közintézmény épület készül bentlakásos *szövetkezeti iskola* részére.

Tordason hát megindult az igazi munkunk és ha az itt alkalmazott szerleket bevalnak, igéri a szövetkezet, hogy *akcióját az egész országban fokozatosan kiterjeszti*.

sz. e.

A mintafalu bemutatása és néhai *Balogh Elemér*nek, a *Hangya* volt elsőnek szobrának leleplezése november 5-én, vasárnap, folyt le *Tordason* elsőként meghívott közönség jelenlétében. A földművelésügyi miniszter képviseletében *Lukács Béla* államtitkár részt vett az ünnepeken. A Falu-Gazdaszövetség részéről *Major János* elnök, *Schmidt Károly* társelnök és *Székely László* dr. igazgató jelentek meg. A tordasi *Hangya* részéről *Podhrádszky János* evangélikus esperes köszöntötte a vendégeket, majd *Dömötör László*, a *Hangya* alelnöke, méltatta *Balogh Elemér* henyradhatatlan érdemét. Ezután *Lukács Béla* államtitkár fűzőzte a *tordasi szövetkezetet*, végül *Wünschér Frigyes* dr., a *Hangya* alelnök-vezérigazgatója tartott nagyszabású beszámolót a tordasi mintafalu eddigi működéséről.

A rozs, árpa, zab és tengeri legmagasabb ára

A most megállapított árak november 15-én újra emelkednek

Mint ismeretes, a szeptember 2-án megjelent rendelet értelmében az augusztus 26-iki árakat rögzítették és többek között a *buzára, rozsrá, árpára és tengerire is az augusztus 26-iki árakat maximális áraknak kellett tekinteni*. Az árelenőrzés országos kormánybiztosa október 14-én úgy intézkedett, hogy a *buzakereskedők* belföldi eladásainál a *Futura* állomási átvételi árai felett a *vevők terhére mátsánként 25 fillért felszámíthatnak*.

Miután a rozsrá, árpára és tengerire további intézkedés nem történt, a tőzsde vezetősége azt kérte az árkormánybiztoságtól, hogy itt is állapítsanak meg a *buzához* hasonlóan hénapontként emelkedő árakat.

A kérés alapján az árkormánybiztos a rozs, árpa, zab és tengeri legmagasabb idényszerű árát a következőképpen állapította meg:

Szokványminőségű rozs legmagasabb ára az alanti vasútállomásokon a következők:

	Pengő
Nyíregyháza	13.35—13.60
Debrecen	13.60—13.85
Bars és Hont, Nógrád, Borsod, Gömör és Kis-Hont, Abauj-Torna és Zemplén megyei állomások	13.85—14.10
Csongrád, kislalföldi állomások és	
Bereg, Ung, Ugocsa, Máramaros megyei állomások	14.00—14.25
Szeged	14.10—14.35
Baja, Mohács	14.30—14.55
Komárom	14.35—14.60
Budapest, pestvidéki	14.60—14.85
Budapest, másféle	15.00—15.25
Nagykanizsa—Győr	14.60—14.85
Bars	14.75—15.00
Kaposvár	14.85—15.10
Hégyeshalom	14.95—15.20
Pécs	15.00—15.25
Szombathely	15.10—15.35

Középmínőségű takarmány-árpa legmagasabb ára az alanti vasútállomásokon a következők:

	Pengő
Zemplén, Bereg, Ugocsa, Ung, Máramaros megyei állomások	15.55—15.80
Hajdu és Bihar megyei állomások	16.05—16.30
Szigetvár, Kaposvár, Enying, Lepsény, Szentes, Győr, Komárom, Nógrád, Gömör és Kis-Hont, Borsod, Abauj-Torna és	
Heves megyei állomások	16.30—16.55
Mezőtúr, Makó	16.50—16.75
Budapest	16.60—16.85
Baja, Pécs, Bars, Nagykanizsa, Szeged	16.70—16.95
Köszeg, Dombóvár, Szombathely, Zalaegerszeg, Békéscsaba	16.90—17.15
Körmeny, Sopron	17.30—17.55

Legalább 65—66 kg-os fajsúlyu, eredeti termelt, **elsőrendű takarmány-árpa** legmagasabb ára a középmínőségű takarmány-árpa áránál mm-ként 50 fillérről magasabb. Ezek az árak november 15-én 30 fillérről, december 1-én és 1940 január 1-én 20—20 fillérről emelkednek.

Kizárólag hántolásra és kávé előállítására szolgáló, legalább 68 kg fajsúlyu, **ipari árpa** legmagasabb ára a középmínőségű takarmány-árpa áránál mm-ként 2,50 pengővel magasabb.

A **sórárpa** legmagasabb ára mm-ként 3 pengővel magasabb a középmínőségű

takarmányárpa áránál. Elsőrendű sórárpa után ez a felár mm-ként 4 P. kiváló sórárpa után pedig a felár mm-ként 5 P.

A **kopasz árpa** ára tekintetében a szabadforgalomban kialakult árak irányadóak.

Szokványminőségű zab legmagasabb ára az alanti vasútállomásokon a következők:

	Pengő
Szabolcs és Szatmár megyei állomások	17.95—18.20
Bars és dráventi állomások	18.10—18.35
Kislalföldi állomások	18.40—18.65
Bars, Nógrád, Gömör és Kis-Hont, Abauj-Torna, Borsod és Zemplén megyei állomások	18.45—18.70
Baja, Mohács, Csap	18.60—18.85
Budapest	19.20—19.45
Szokványminőségű, idényszerűen száraz tengeri legmagasabb ára a következők:	
	Pengő
Kislalföldi állomások	15.60—15.85
Csap	15.70—15.95
Szeged	16.70—16.95
Budapest	16.80—17.05
Győr	16.90—17.15
Pápa	17.05—17.30
Szombathely—Sopron	17.45—17.70

A fentiekben ismertetett árak lépcsőzetesen emelkednek, mégpedig a **rozs**nál, **árpa**nál és **zab**nál 1939 november 15-én 30 fillérről; december 1-én és 1940 január 1-én pedig 20—20 fillérről; a **tengerinél** 1939 november 15-én, december 1-én és 1940 január 1-én 30—30 fillérről.

Az előzők szerint megállapított legmagasabb árak helyi vasútállomás, vasúti kocsiháza, teljes 15 tonnás vasúti kocsiárakománnyra érvényesek. Az árval kapcsolatos minden különleges szolgáltatásért a fenti legmagasabb árakhoz a tényleg felmerült, illetve szokásos költség számítható hozzá.

Az árelenőrzés országos kormánybiztosa mostani rendelkezésével a **rozs, árpa, zab és tengeri árát 1940 január 31-ig bezárólag szabályozta**. 1940 február 1-ével az árak újabb szabályozás alá kerülnek.

A Futura ismét vásárol

Ismeretes, hogy a közelmúltban tapasztalható nagymérvű szállítási nehézségek miatt a *Futura* kénytelen volt a *buzavásárlások* terén átmeneti korlátozásokat életbelepíteni. Miután azonban a szállítási lehetőségek időközben javulása és a fennmaradt készletek számottevő részének csökkenése következtében ezeknek a korlátozásoknak további fenntartása szükségesnek már nem mutatkozik, a *Futura* a *gazdák által felkínált buza-készletek* a *kormány által lépcsőzetesen emelkedő árakon* *zentul akadálytalanul felvásárolja*.

Nem gazdaságos a sertés- és baromfityesztés a törvényesen védett Rákoshegyi bakteriumból

nélkül. Kapható és megrendelhető csak **IFJ. AULITZKY OTTÓ** Budapest, VII., Dohány-utca 24. sz. 2. Árak: Demijonnal az Budapest

3	4	6	8	10	15	20
---	---	---	---	----	----	----

370 480 710 910 1080 160 2120

Tanulságos prospektus e lap olvasóinak ingyen!

GAZDAÉLET

A Falu-Gazdaszövetség kegyelete. A *Falu-Gazdaszövetség* ügyvezető igazgatója, *Teólycs István* dr., halottak napján a Szövetség nevében koszorút helyezett el a Szövetség néhai két nagynevű alapítójának: *Rubincz Gyula* volt földművelésügyi miniszternek, és *Meskö Pálnak*, a *Hangya* néhai ügyvezető igazgatójának sírján.

Mezőgazdasági gépkezelői tanfolyam Miskolcon. A *Tiszajobbparti Mezőgazdasági Gépkezelői Tanfolyamok* fog rendezni. Az első ilyen tanfolyam november 27-én kezdődik és december 16-ig tart. A tanfolyam vizsgádját összesen 15 P. amely összeg a Tiszajobbparti Mezőgazdasági Kamara pénztárába fizetendő be. A tanfolyam időtartama a fűtőt szállítás napoként 20 fillérre fog kerülni és az étekezés rendkívül előnyös áron (reggeli 20 fillér, ebéd 80 fillér, vacsora 40 fillér) jelezhető elő. A tanfolyamokra jelentkezést a *Tiszajobbparti Mezőgazdasági Kamarában* (Miskolc, Szemere-u. 20.) lehetőség november hó 20-ig kell írásban megtenni.

Segítséget kérnek a dohánytermelők. A *Tiszajobbparti Mezőgazdasági Kamarában* (Miskolc) a felvidéki dohánytermelők és dohánykertészek értekezletre jöttek össze, hogy a dohánytermelés válságossá vált helyzetét megvitassák. Az értekezleten *Kulin István* igazgató utalt arra, hogy az elmúlt évi beváltási árak és határozatok fenntartása a dohánytermelőknek és a dohánykertészeknek a termelésre való súlyos ráfizetése miatt lehetetlen és éppen ezért a Dohányjövendék számottevő segítségére van szükség.

Méhető cukor kapható. Az *Országos Magyar Méhészeti Egyesület* elnöksége a méhészek tudomására adja, hogy a földművelésügyi és a pénzügyi kormányzat az inszégbe jutott méhészládok részére 10 vagon méhető cukrot utalt ki. A cukrot a méhészek igénybe vehetik, családönként körülbelül 4 kg-ot. Azok a méhészek, akik az előzőleg kiutalt 5 vagon cukorból csak két kg-ot kaptak, újabb 2 kg-ot igényelhetnek.

Állat és fogatos jármű-összeírást rendelt el a honvédelmi miniszter. A honvédelmi miniszter rendeletet adott ki a *lovak, öszvérek és fogatos járművek összeírása, vizsgálata, nyilvántartása és igénybevétele*nek előkészítése tárgyában. Az állatok és járművek tulajdonosai a községi előjáróság rendelkezései kötelesek bejelenteni a tulajdonukban lévő állatokra és járművekre vonatkozó adatokat.

SPORTHIREK

A labdarugó *Nemzeti Bajnokság* nyolc nap alatt három fordulót is tartott. Ez a gyorsított ütem természetesen bővelkedett meglepetésekben. A *Bocskai* például az utolsó előtti helyen szerepelt 2 ponttal. A nyolc nap alatt mind a három mérkőzését megnyerte. Győzött a *Ferenvarosnak* a bajnokságában vezető csapata ellen is. Így történt aztán, hogy a *Kispest* jobb gólaránnyal megelőzte a *Debrecenben* vereséget szenvedett *Ferenvarost*. A bajnokság jelenlegi sorrendje a következő: 1. *Kispest* 12 p. 2. *Ferenvaros* 12 p. 3. *Hungaria* 11 p. 4. *Szeged* 11 p. 5. *Ujpest* 10 p.

Arany-ezüst beváltás a legmagasabb napi áron:
Szigeti Nándor és Fia ékszerésznél.
Bpest, II. Olasz fasor 35. (sáfat ház)

TUDNIVALÓK A NÉMETORSZÁGBAN DOLGOZÓ MAGYAR MEZŐGAZDASÁGI MUNKÁSOK SZÁMÁRA

A munkások hazatérése

Amint azt a VASÁRNAP október 29-iki és november 5-iki számában már jeleztük, a Németországban dolgozó magyar mezőgazdasági munkások november hó közepétől kezdve különvonatokon fognak hazatérni Magyarországra. Ismétlenül és nyomatékosan figyelmeztetjük a munkásokat, hogy

ezekkel a különvonatokkal mindenkinék feltétlenül haza kell térnie.

A különvonatok indulásának időpontját az illetékes *Arbeitsamt* fogja megállapítani és a tolmácsok útján a munkásokat értesíteni, hogy *csoporthuk mikor és honnan indul*, illetőleg, hol kell jelentkezniök. A tolmácsokat felszólítjuk, hogy a visszautazás időpontjának megállapítása végett

lépjenek összeköttetésbe a munkaadókkal, akik az *Arbeitsamt*-októl megkapják az utasítást.

Az *Arbeitsamt* utasításait mindenkinék feltétlenül és pontosan követnie kell, annál is inkább, mert azok a munkások, akik bármilyen oknál fogva nem csatlakoznának pontosan azokhoz a csoportokhoz, melyekhez be lesznek osztva, a jelenlegi szigorított rendelkezések mellett

más uton nem térhetnek haza, de Németországban sem válhatnak többé munkát.

Azonkívül figyelmeztetünk mindenkit, hogy azok a mezőgazdasági munkások, akik nem teljesítik pontosan a hazatérésre kiadott utasításokat, a jövőben soha többé nem mehetnek Németországba dolgozni.

Utiköltség befizetése és pénztátutalás

Korábban közöltük már, hogy a német *Birodalmi Munkügyi Minisztérium* rendelkezése értelmében a munkaadók kötelesek minden magyar munkás béréből a szállítási költségek fedezésére 9 márkát levonni. Ebből az összegből 2 márka a németországi podgyászszállítás költségeinek fedezésére szolgál, 7 márka pedig a munkások és podgyászok továbbállítására a magyar határállomástól a lakóhelyükhöz legközelebb eső vasuti állomásra. Más szóval tehát, minden mezőgazdasági munkás, aki Németországban befizeti a 7 márkát, igényt tarthat arra, hogy

öt Magyarországon hazaszállítsák arra a vasutállomásra, ahonnan legkönyebben tudja állandó lakóhelyét elérni,

aki azonban bármilyen oknál fogva, nem fizette be a 7 márkát, illetőleg nem törődött azzal, hogy ezt az összeget a béréből levonják, a magyar határon megakad és onnan nem tud tovább utazni, mert *Németországból nem vihet pénzt magával*. Ezért külön figyelmeztetünk mindenkit, akinek munkaadója esetleg tévedésből nem vonta le a 9 márkát, hogy *azonnal jelentkezék a tolmácsnál,*

illetőleg a munkaadónál és utólag fizesse be ezt az összeget.

Azonkívül újból figyelmeztetünk mindenkit, hogy a megtakarított pénzből minden egyes munkásnak összesen csak 400 márkát szabad Magyarországra átvitálnia. A 400 márkán felül a hazatérő munkásoknak, a német pénzügyi hatóságok intézkedése folytán, *semmi pénzt nem szabad a határon átvinniök*. Nyomatékosan figyelmeztetünk mindenkit, hogy a különvonatok szigorú vámvizsgálatnak lesznek alávetve és

ezért senki egyetlen egy márkát sem vigyen magával, mert a német vámhatóságok a legcsekélyebb összeget is, amit a munkásoknál találnak, irgalmatlanul el fogják kobozni.

Azonkívül pedig, ha bárkinél is találnak pénzt, az egész vonatot újból szigorított vizsgálat alá veszik, aminek az lenne a következménye, hogy a vonat továbbindulása *Hegyeshalomnál* több órai késedelmet is szenvedhet. Aki ennek a rendelkezésnek nem felel meg és mégis próbálkozik azzal, hogy pénzt vigyen magával, nemcsak magának árt, de munkástársainak is és végeredményben a magyar becsület ellen vét.

Igazolólapok kiadása a magyarországi utazáshoz

A hazatérő munkások béréből levont 9 márkából, mint említettük, 2 márka a német podgyászszállítás költségeire, 7 márka pedig a magyar határtól a munkások lakóhelyéig legközelebb eső vasuti állomásra való szállítás költségeinek fedezésére szolgál. Erről a 7 márkáról minden munkás, akinek munkaadója ezt az összeget a béréből levonta, az *Arbeitsamt*-ok útján a német gyűjtőállomáson számozott nyugtát fog kapni.

Ezt a nyugtát, amely két részből áll, a hazatérő munkásoknak gondosan meg kell őrizniök,

mert a magyar vasutvonalon csak az tarthat igényt a hazaszállításra, aki

a nyugtát a határállomáson felmutatja. Legjobb, ha ezt a nyugtát mindenki zsebében, vagy a pénztárcájában őrzi meg, hogy a határon ne kelljen sokat keresgélnie.

Ezekre a nyugtáakra különösen felhívjuk a tolmácsok figyelmét, akiknek bajtársi kötelességük lesz meggyőződni arról, hogy a gyűjtőállomáson mindenki megkapta-e a nyugtát.

A nyugta alsó része igazolólapul szolgál és ezt a munkásoknak személyesen és pontosan ki kell tölteniök,

még pedig rá kell vezetniök a nevet, a lakóhelyet (vámegyetéi és) és a lakóhelyhez legközelebb fekvő vasuti állomást. Ennek a szelvénynek pontos

kitöltése azért fontos, mert ennek alapján lesznek a magyar vasuti jegyek összeállítva. Azt a szelvényt, amelyen a munkás neve, lakóhelye és annak vasuti állomása fel van tüntetve, a magyar határon az ott szolgáló teljesítő tisztviselőknél kell szolgáltatni, a másik szelvény

A podgyászok vámmentes kezelése

A magyar pénzügyi kormányrendelete értelmében a Németországból hazatérő mezőgazdasági munkások vámmentesen hozhatják Magyarországra azokat a szükségesletti cikkeket (kerékpárok, stb.) is, amelyeket megtakarított pénzükből Németországban vásároltak.

Ezt a vámmenteséget azonban csak azok a munkások élvezik, akik a német *Arbeitsamt*ok által rendezett különvonatokon térnek haza

és ezeket a szükségesletti cikkeket (kerékpárok, stb.) a különvonaton magukkal hozzák. Aki tehát bármilyen oknál fogva lemarad a különvonatról és később egyénileg akar hazatérni, *semmi csebre sem élvezheti a vámmenteség kedvezményét*, tehát feltétlenül vámot kell majd fizetnie, ami egyrészt költséges lenne, de másrészt sok nehézséggel is járna, mert pénzt ugy sem vihet át magával a határon. De azokat a munkásokat is, akik különvonattal jönnek, nyomatékosan figyelmeztetjük, hogy kerék-

azonban, amely a 7 márka befizetésére vonatkozik, a munkás kezében marad és a továbbutazásnál igazolásként szolgál. Mindkét szelvényen, tehát azon, amelyik a munkásnál marad és azon, amelyiket a határon le kell adni, ugyanaz a szám van rányomva és ezáltal a jegyösszeállításánál könnyen meg lehet állapítani, hogy kinek milyen menetjegyre van szüksége.

A soproni és vas megyei munkások már Wienben kiszállnak a különvonatból és onnan csoportosan utaznak tovább menetrendszerű vonatokkal a lakóhelyükre.

párjaikat semmi csebre sem adják fel előre utipodgyászként, vagy teherárúknak, mert ebben az esetben a kerékpárok nem érkeznek egyidejűleg a különvonattal és akkor máris kell vámot fizetni. Ezért legjobb, ha mindenki magával viszi a holmiját és a különvonatokhoz csatolt podgyászokcsóban helyezi el azokat a dolgokat, amelyek a személyfülkében nem férnek el. Biztonság kedvéért újból felszólítunk mindenkit, hogy podgyászára, de különösen arra a podgyászára, amely a podgyászokcsóban nyer elhelyezést,

kemény kartonpapírból, vagy deszkából készült címkét tegyen és erre a címkére nagy betűkkel és olvashatóan írja rá nevét és lakóhelyét.

Kerékpárokat a személyfülkékben csak abban az esetben szabad elhelyezni, ha a kerékpárok teljesen szét vannak szedve és zsákvasztonba, vagy erős csomagolópapírosba vannak csomagolva. Ezekre a csomagokra is rá kell írni a nevet és a pontos címet.

Hegyeshalomnál át kell szállni a magyar vonatra

A Német Birodalmi Vasutak és a Magyar Királyi Államvasutak közös megegyezésére folytán, a Németországból induló különvonatok az idén csak *Hegyeshalom határállomásig* közlekednek. A magyar határon a munkások kiszállnak a német különvonatból és rövid pihenő után átkelnek a magyar szelvényre. Az átkelésre elegendő idő fog rendelkezésre állani, senkinek sem kell tehát talakodnia és kapkodnia, mert ebből csak bajok és balesetek származhatnak. Felszólítjuk a hazatérő munkásokat, hogy *Hegyeshalom határállomásán* a továbbutazást vezető tisztviselők és a határrendőrség utasításait pontosan kövessék, mert csak így lehet a vonatok továbbindulását biztosítani.

A kiszállásnál és átkelésnél mindenki vizsgáljon a podgyászára,

mert elveszett podgyászért senki sem visel felelősséget. Itt is megemlítjük,

Mindenki gondoskodjék elegendő élelmiszerről

A hazatérő munkások utközben, egy német, mint a magyar vonalon, egyszer kapnak étkezést. Az északi vidékről, tehát Strahlsund, Paselwerk, Frenzlau, Angermünde, Stettin, Kreuz, Küstrin, Berlin, stb. vidékérről hazatérő munkások *Neisse* állomásán kapják az étkezést, míg a nyugati vidékről, tehát Güstrow, Bad Kleinen, Ludwigslust, Braunschweig, Magdeburg, Halle, stb. vidékérről érkezők élelmiszerrel *Pasnaun* állomásán fognak gondoskodni. Ajánljuk azon-

ban hogy mindenki hozzon magával az utra saját készletéből elegendő utraváltót, hogy a hosszú utazás alatt ne szenvedjen hiányt. Gondoskodás történt abban az irányban is, hogy a német állomásokon, ahol a különvonatok hosszabb ideig tartózkodnak, a téli fagy ellen elzárt vízcsapokat is kinyitassák és ezzel lehetővé tegyék a munkások vizellését. A magyar vonaton *Hegyeshalom határállomásán* gondoskodjék mindenki ivóvízről, az utvonal további részén pedig a vona-

tot kísérő tisztviselők fogják kihirdetni, hogy milyen állomásokon lehet vízért kiszállni. Más állomásokon senki se hagyja el a vonatot, nemcsak azért, hogy a továbbinduló különvonatot le ne kesse, hanem azért sem, mert ez veszélyes. Aki utközben a különvonatról lemarad, nem tarthat igényt arra, hogy őt a MAV más vonattal hazaszállítsa, azonkívül pedig annak a veszélynek is ki van téve, hogy podgyász és kerékparja csak hosszú idő után kerül elő.

Nagyon jól tudjuk, hogy ilyenkor a hazatérésnél utközben mindenkinek vannak apró kívánságai. Az egyik a komjától akar elbucosuzni, a másik vízért szalad, vagy három-négy vagonnal hátrább keresi a földjét. Mások a podgyászkocsiban akarnak utánanézni, megvan-e a podgyászuk és lehetőleg már nevé állomással a lakóhelyük előtt, szeretnék podgyászkukat a csomagkocsiból kivenni. Pedig éppen ezek azok a dolgok, amelyekből bajok, balesetek és késések származhatnak. Ezért az az a kívánság fordultunk mindenkihez,

legyenek az uton nyugodtak és figyelmeztettek és mindenben kövessék a vonatkísérő tisztviselők utasításait,

akik pontosan ismerik a menetrendet, tudják, mely állomásokon lehet kiszállni, hol lehet vízért menni és mikor indul a vonat tovább. Ezek a tisztviselők arról is gondoskodnak, hogy mindenki pontosan megkapja a csomagkocsiban elhelyezett podgyászát. Arra is kérjük a hazatérő munkásokat, hogy a személykocsiban elhelyezett podgyászt egy csoportosítsák, hogy a vagonjátok ne legyenek eltorlaszolva és hogy szabad maradjon az átjáró is egyik vagonból a másikba. Mennél nagyobb a rend a vagonban, annál kényelmesebben utaznak, annál könnyebben tudnak ki- és beszállni és annál gyorsabban kapja meg mindenki a kiszállásnál a podgyászt.

Az elosztóállomásokon, ahol egyes munkáscsoportok kiszállnak a különvonatból és kisebb csoportokban folytatják útjukat a lakóhelyhez legközelebb eső állomásra, a vonatkísérő tisztviselők ki fogják ezeknek a csoportoknak adni a továbbutazáshoz szóló menetjegyeket és a csomagkocsiban elhelyezett podgyászt. Nyugodt és figyelmeztet magatartással a munkások itt is nagyon megkönyvitik a tisztviselők munkáját, ami azért is fontos, mert a különvonat aránylag csak rövid ideig tartózkodik az elosztóállomásokon és így a menetjegykiadást és a podgyászszétosztást csak akkor lehet rendesen lebonyolítani, ha mindenki jóakarattal követi az utasításokat.

Végül pedig újból figyelmeztetünk mindenkit, hogy

az igazolószelvényt, amit Németországban a gyűjtőállomáson fog kapni, pontosan és olvashatóan töltsse ki és Hegyeshalom határállomásán adja át a szolgálatot teljesítő tisztviselőnek,

mert ezeknek az igazolólappoknak alapján fogják a tisztviselők a továbbutazáshoz szóló menetjegyeket kiállítani. Mindenki gondoskodjék arról, hogy ez a cédula Hegyeshalom határállomásán kézzel legyen, mert aki a szelvényt nem szolgáltatja be, sem élelmezést nem kaphat Hegyeshalom állomásán, sem pedig a magyar különvonatra nem szállhat fel.

AZ ORSZÁGOS GAZDASÁGI MUNKAKÖZVETÍTŐ IRODA, (Földművelésügyi minisztérium)

Mai számunkból — anyagtorlódás miatt — úgy a szerkesztőség, mint a berlini munkásvédő iroda üzenetei kimaradtak. Az üzeneteket következő számunkban közöljük.

GAZDATUDOMÁNY

A jó vetőmag kellekei

Ahogy az állattenyésztésben csak megfelelő tenyészállatok után várhatunk értékes ivadékok, úgy a növénytermesztés sikerének is egyik főfeltétele a kifogástalan vetőmag.

A vetőmag tiszta legyen, azaz idegen magot (buza rozsot stb.), de különösen gyommagvakat (repece vadrépcét, buza konkolyt, löhere arankát, stb.) ne tartalmazzon, mert ezzel növeljük földünkön azoknak a növényeknek számát, melyek mivelletlő növényeink rovására élnek, amennyiben ezek elől elveszik a talajtápsókat és a talajnedvességet.

A csiraképesség ugyancsak fontos kellek, mert hiszen a nem csirázó mag teljesen értéktelen. Ha a magnak csak 66 százaléka csirázik ki, akkor ez annyi, mintha $\frac{2}{3}$ mennyiségű magot vetettünk volna, tehát a vetés igen ritka lesz.

Minél nagyobb a vetőmag, annál több tartaléktápanyag van a magban arra az esetre tartalékolva, ha a növény fejlődése kezdetén nem tudna a talajból kellő mennyiségű tápanyagot felvenni. Már pedig a kezdeti fejlődési erély nagyon fontos, mert akkor a növény „kinő a kártevők foga alól”, a talajnedvességet jól kihasználja.

Az aszott, csökött szem, vagy a korán aratott, éretlen színű mag, valamint a fénytelen mag kisebb értékű, mert a tartalék-tápkészlet és a csiraképesség az ilyen magnál nem lesz megfelelő.

Végül igen fontos, hogy a mag olyan növény sarjadéka legyen, mely különösen nagy értéket mutatott fel. Ez a tulajdonság a mag csirája révén öröklődik. Ilyen értékes tulajdonságok örököit anyagát vizsik tovább a nemesített vetőmagvak.

A burgonya szedése

A burgonya szedésénél nem kell a teljes beérés megvárni. Az olyan burgonyában, amely a száraz leszárada után még soká a földben marad, rendszerint sokkal több betegség és hiba van, mint az olyanban, amely akkor kerül ki a földből, amikor a száraz még csak részben száradtak el, a gumó héja azonban természetesen már nem könnyen dörzsölhető le. Sokáig a földben maradó burgonyagumókba a rothadó szárazból a koldokön keresztül különféle kórokozók vándorolnak és itt a koldokrohadást, vagy talán gyűrűs-betegséget idéznek elő. Tapasztalat szerint a rozsdá- vagy vasfoltosság is gyakoribb a későn felszedett burgonyákban.

A burgonya jövő évi vetőgumóit már a táblán kell kiválogatni, mert a pincében már nem ismerjük meg, hogy a gumó milyen termőképességű és milyen egészségi állapotú tőlől származott. Ez pedig a jövő termés szempontjából nagyon fontos. Volt eset reá, amikor a bőtermő tövek alól származó vetőgumók után kétszer akkora termést kaptunk, mint a nem válogatottak után.

Magá ez a munka nem sok veszélyeséget és időt vesz igénybe. Mindössze azt kell megtennünk, hogy végigmeigyünk a burgonyaföldön s kivágjuk a szép, egészséges lombozatú töveket. Amelyik alatt elég sok és kiegyenlített gomót találunk, annak gumóit felszedjük, s külön elraktározzuk vetés céljaira. Ha azonban a szép lombozatú tőlől csak 1—2 nagyobb gumó van, a többi pedig apró, vagyis ha a termés nem olyan súlyú, mint amelyet más jó tőlől, akkor azt ismét visszategyük a fészekbe, a többivel együtt szedjük fel és étkezési, vagy takarmányozási célokra használjuk fel, de nem tesszük el vetőgumóknak.

A szedésnél a kapával mélyen vágnunk a fészek alá, hogy a kapa-vágott gumók száma minél kevesebb

legyen, mert a sérüléssel a gumó értékét veszti.

A kiszedett burgonyát leghelyesebb mindjárt 3 felé osztályozni: nagy, közepmag és apró gumókra. A sérült, kapavágott, rovarrágott gumókat vagy külön kell válogatni, vagy az apró gumók közé kell rakni s fel kell mielőbb takarmányozni, mert ezek esetleg a többi is rothadásba viszik.

A kiszedett gumókat ne hagyjuk soká a napon, mert megzöldülnek s ezt a vevő kifogásolja. Takarjuk be, de szármával és ne burgonyaszárral, mert a burgonyaszárone esetleg kórokozó gombák (fitofora) vannak, melynek spóriái a gumókat megfertőzik (barna rothadás, stb.).

A prizmába, kupba rakott burgonyát nem szabad mindjárt leföldelni, mert a gumóknak jól ki kell száradni, különben télen veszteség áll elő.

HIREK

Novemberben...

Ballagok az országúton...
Egy temetőbe igyekszem.
Gördülnek mellettem kocsik, szekerek,
Egyik-másik megáll, hogy felvegyen.

Köszöntöm őket... s tovább megyek gyalog,

Mert jobb magamba lenni.
Beszélgetni senkivel sem akarok.
Közeledem... már intgetnek felém a temetői fak.

Pár perc... és elmondom
Könnyes szemmel
Egy csendes sírnál a bucsuzót;
Egy engesztelő imát.

BESZTERKÉNYI LÁSZLÓ
(Budapest)

A Kormányzó Ur elvállalta egy misztici magyarországi földműves hatodik gyermekének keresztapásgát. Papp János misztici magyarországi földműves, aki mint honvéd végigküzdötte a világháborút és az idegen uralom alatt is mindenkor megőrizte a magyar haza iránti hűségét, azzal a kérelemmel fordult a Kormányzó Urhoz, hogy vállalja el nemrég született hatodik gyermekének keresztapái tisztét. A Kormányzó Ur teljesítette az egykori derék honvéd kérését és az újszülött részére ajánlék vásárlására 100 pengőt küldött a boldog apának. A keresztelőn a Kormányzó Urat Perényi Zsigmond báró, Kárpátalja kormányzó biztosa fogja képviselni.

Kürtöket szereltek fel a tüzoltókocsikra. A budapesti tüzoltóparancsnok új kürtökkel látta el a tüzoltókocsikat. A sztránajelzés miatt a légrévdélm parancsnokság részéről hangzott el kifogás, mert a tüzoltókocsik eddigi jelzőkészüléke nagyon is hasonlított volt a légi-riadók alkalmazásával használt jelzőkészülékhez. Többféle jelzéssel kísérleteztek és pár nappal cezőlt a szakértők elfogadták azt a kürtjelzést, amely a békébeli tüzoltókocsik tüzjelzéséhez hasonló.

Ismét Stephaich Pált választották Somogy megye alispánjává. Somogy vármegye törvényhatósági bizottsága november 6-án tartotta Kaposvárott alispánválasztó közgyűlést. Két pályázat érkezett: Stephaich Pál eddigi alispáné és Tahy István budapesti IPOK titkáré. A titkos szavazás során leadott 212 szavazatból Stephaich Pálra 212 szavazat esett.

Halálos mozdonyvezetés a nyugdíjazás előtt. A Konstanzi (Románia) vasúti vonalon egy motorvonat elütött egy lovat. A ló és a motorvonat összeütközése oly heves volt, hogy a vonat titkózója levált és a mozdony belsejébe vágódott. A súlyos vasúti baleset mozdonyvezető fejtét érte és azonnal halált okozott. A szerencsétlen embernek ez volt az utolsó útja nyugdíjba vonulása előtt.

Felhívás a „Vasárnap” versíróihoz! Napleleti fényben címmel egy komoly versgyűjteményt adok ki, melyhez szereplésük felkérlem a „Vasárnap” tehetséges versíróit is. Beküldendő 4—5 vers, életrajz és 4 pengő részvételi díj. Beküldési határidő 8 nap. A 4 pengő értéken felül mindenki 2 drb. könyvet ingyen kap. Cím: Dávid János, Csurgónagymanon, Somogy megye.

Veszett farkas maris meg a tehenet. Az erdélyi Törsvár községből 38 embert a kolozsvári Pasteur-intézetbe vettek, mert egy veszett farkas által megharapott tehéntejéből ittak. Két gyermek az intézetben meghalt, Erdélyes hatóságok felkötözésre nyevonon jelentkeztek, akik szüntén ittak a megmarat tehén tejéből. Ezeket szintén a Pasteur-intézetbe vették.

Földrengés Elek községben. Az országos földrengés megfigyelő állomáshoz érkezett jelentések szerint november 1-én hajnali 5 órakor Elekben elég erős földrengést éretek. A földmozgást a szegedi obszervatórium kétszülékai jelezték. A műszer legnagyobb kitérése 1 mm. volt.

— Miért bömbölsz, te?
— Mert verést kaptam.
— És miért vertek meg?
— Mert bömböltem.

Engedélyel magánsemélyek is megvehetik a menekültek autóját. A hivatalos lap közli a kormány rendeletét az ország határát átlépő menekültek által behozott vagyontárgyak forgalmának korlátozásáról szóló rendelet módosítása tárgyában. Eszerint a menekültek által behozott gépjárműveket a kereskedelem és közlekedési miniszter hozzájárulásával magánsemélyek is megvehetik.

Kétfős öngyilkosság. Jászberényi közsében Gara István 26 éves gazdálkodó vadászfégyverrel agyonlőtte Gyárfás Margit 20 éves gazdalenyét, majd önmagát lötte agyon. Tettüket közös elhatározással követték el, mert szülei elte-
nekték házasságukat.

Hogyan védjük meg szívünk épségét? A dolgozó ember számára különösen értékes és fontos Hasenfeld professzor most megjelent kis műve, mely a szív épsége, egészsége és munkabírásának megőrzése körül tudnivalókat közli az érdeklődő nagyközönséggel. Céja, hogy a jelenlegi, az idegek és a szív munkáját különböző igénybevevő viszonyok között a megelőző értékes tudnivalóit feltárja. A kis mű megjelent Nordé Rudolf és Társa tudományos könyvkiadóvállalat kiadásában (Budapest, VIII., Baross u. 21.). Ára csak 1.— P.

— Hát te gézengúz, mit csinálsz itt az almáfan?

— Lefujt a szél egy almát és most próbálom visszatenni.

Elesett a fürdőházban és egy hétfő lakóját benne. Az egyik nagy bécsi bérlőház lakói figyelmeztették a rendőrséget, hogy a házban lakó Schneider Siegfried tanár egy hét óta nem hagyta el lakását. A tanár aggyegény és egyedül él két szobájában, még cselédet sem tart. A rendőrség azonnal kiszállt a megjelölt helyre és orvossal felkészítette a lakás ajtaját. A tanárt a fürdőszobában a kádban találták meg. A csontvázig lesovadt ember elmondotta, hogy egy héttel ezelőtt fürdőnt akart s olyan szerencsétlenül esett el, hogy valóságosan a hátgerincén sérült meg. Így saját erejéből többé koptelen volt a kádból kikapaszkodni.

Ha a sors ver, tégy úgy, mint a labda: minél erősebben rugják, annál magasabban ugrik.
A ruha csak a testedet ékesíti, jelmed a lelketed.

ADÁS-VÉTEL

Háromszáz darabból álló fajtiszta angolanyul-farm vezetés hiánya miatt jutányos áron eladó. Érdeklődni lehet Korpácz Józsefnél, Veszprém, Menet-Jegyiroda.

TALÁLJA KI!

1. A HAZA BÖLCSE. — 2. A LEGNAGYOBB MAGYAR. — 3. A KALAPOK KIRÁLYA.

Ki volt ez a három férfi? A megfejtéseket a *Vasárnap* szerkesztőségének címére (Budapest, V. Bátorhy-utca 24.) kell beküldeni, *12 napon belül*. Jutalom: néhány értékes könyv. Kiosztjuk olyan olvasóink között, akik helyes megfejtést küldenek, előfizetőiborunk tagjai és előfizetési díjhátraléaik nincsenek.

A *Találja ki!* eredményét a 49-ik számban közöljük. A 48-ik számban közölt *Találja ki!* megfejtése:

Az idézet Petőfi Sándor „Szeptember végén” című költeményének első sora.

Bérekbezzett huszonnyolc megfejtés. Könyvjutalmat küldtünk: *Vörös Vince* (Tésény), *Szemes József* (Ungvár) előfizetőink címére.

Vásárok jegyzéke

Rövidítések:
o. = országos vásár, h. = havivásár, oák. = országos állat- és kirakóvásár, oák. = országos állatvásár, ok. = országos kirakóvásár, hák. = havi állat- és kirakóvásár, há. = havi állatvásár, bk. = havi kirakóvásár, áll. = állatok, ec. = sertés, szm. = szarvasmarha, fh. = felhajtás.

November 12., vasárnap: Budapest ok. = o. lóvásár, Kisterenyen ok., Makó ok., Szabadszállás ok., — **November 13., hétfő:** Bácsbokod oák., Budapest ok., Csorna oák., Fegyvernek oák., Gyöngyös oák., Halászi oák., Kápolna oák., Kétyegyháza oák., Kocsér oák., Körömdő oák., Nagyszakács oák., Nógrád oák., Romhány oák., Solt oák., Sopron oák., Tiszszegede oák., Tiszszentimre oák., — **November 14., kedd:** Budapest ok., Solt ok., Zalaegerszeg hák., — **November 15., szerda:** Bajna oák., Budapest ok., Hegyfalu oák., Jánosháza oák., Lőrinci oák., Nagyrákos oák., Pölöske oák., Székesfehérvár oák., Tápotos oák., — **November 16., csütörtök:** Bajna, oák., Budapest ok., Keszthely oák., Lőrinci ok., Nyírbátor oák., Pátka oák., — **November 17., péntek:** Aszód oák., Budapest ok., Csenger oák., — **November 18., szombat:** Budapest ok., Cibakháza oák., Dömsöd oák., Eendrőd oák., Győr o. lóvásár, Szegvár o.

TANÁCSADÓ

Kérdés: *Julius hó 15-től szeptember 30-ig katonai szolgálatot teljesíttem. A családi segédlet azonban csak szeptember hóra kapom meg. Az előző időre járnék-e segédlet? (Hj. H. Gy., Nagyboldog.)*
— **Felelet:** A 22.900/eln. 1939. számú H. M. és P. M. rendelet értelmében folyó évi június 1. napjától kezdve csak azoknak a legénységű állományú egyéneknek hozzátartozók kaphatnak családi segédlet, akik kivételesen még akkor is rendkívüli fegyvergyakorlatot teljesítettek. Ön csak július 15-től teljesített szolgálatot, ezért Önnek csak a 42.730/eln. 18.—1939. Hm. és P.M. körrendelet értelmében folyó évi szeptember 1. napjától van igénye családi segédlyre.
Kérdés: *Szólom kifogástalan állapotban van, de itt mindkét azt mondtam, hogy sokat adok a szűknépből. Kérem vásárlásukat, hibásan adagolom-e? (T. L., Bajna.)*
Felelet: A szűknépből négy-százgrammért 24 grammot számítunk. Ha ön 90x90 cm² = 8100 cm² területre 20 grammot ad, akkor ez megfelel az előírt mennyiségnek. Ez azonban a legnagyobb mennyiség. Ennyit szabad adni, de többet nem lenne tanácsos.
Kérdés: *Erdemes-e a szőlőmél felhasználni olajlítésre, vagy hízalásra?*

Ingeny csomagolva nemes gyümölcsös ribizke és pósméte csemekék 10 drb-ként P 3, piros gyümölcsös nagyszemű málna csemeké 100 drb. P 12, 50 drb. P 6,50, földieper palánta 100 drb. P 1,30, 1000 drb. P 10. **Dicszerje csemekék,** szép példányok, 25 drb. P 3, **erős orgonafák,** nemes virágúak 10 drb. P 7. Cim: Vajda Sándor, Vértessaca.

(P. M., Tard.) **Felelet:** Sajnos, a szőlőmagnak olajlítésre vagy pótkávé-készítésre való felhasználása nem gazdaságos. Van ugyan a szőlőmagnban 7—8% olaj (tehát aránylag kevés), de a mag kimosása, a préselés és az olajnak a csersavtól való megszabadítása akkora munkát igényel, hogy szőlészeti intézetünk számítása szerint egy olajtűt ízem 1 métermázsáért csak 30—50 fillért adhatna. Ennyit pedig trágának vagy tülkönek is megér. Hasonlókép reménytelen a pótkávékészítés üzleti mérlege is.

Kérdés: *Mikor kezdődnek a tanfolyamok a csermajori tejjáosztási iskolában? (F. A., Prónayfalva.)*
Felelet: A csermajori tejjáosztási szakiskolában a tanfolyamok szeptemberben kezdődnek s 1—3 évig tartanak. Itt vajmestereket és sajtmestereket képeznek ki. Felvételek 17—25 éves, irni és olvasni tudó ifjakat. A Kórvények a csermajori tejjáosztási szakiskola igazgatóságához (postacím: Vtlyéd, Sopron megye) intézendők. Ingyenes tanfolyamok nincsenek. Részletebb tájékoztatást kívánására a nevezési iskola igazgatósága küld.

H. J., Bezeréd: Leghelyesebb, ha a képviselőháza címezi levelét.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Szücs Erzsébet, Kék: Jölesd örömmel olvastuk a *Vasárnap* iránti ragaszkodásait kifejező sorait. Sajnos, úgy önként, mint olvasótáborunk minden tagjának csak azt üzenhetjük, hogy *sem a lap terjedelmét nem emelhetjük, sem a Képes Híradó egyelőre nem mellékelhetjük lapunkhoz*, mert magasabb szempontok szolgálatában a kormány kénytelen volt úgy a lapok terjedelmét korlátozni, mint pedig a mellékletek nyújtását megtiltani. Egyetemes nemzeti érdekek teszik parancsoló szükségessé a kormányban azt az intézkedést, mellyel a gyártott papír fogyasztását korlátozza, kevés remény van tehát rá, hogy a korlátozások enyhítése érdekében kifejtett fáradozásunk a rendkívüli viszonyok tartama alatt eredményes legyen.

RÁDIÓ

Budapest I.

VASÁR NAP, XI. 12.:
8: Szózat. **Utána:** Hanglemek. 8.45: Hírek. 9: Görög katolikus, 10: Római katolikus, 11.15: Evangélikus istentisztelet. 12.30: Időjelzés, időjárás és vizállás. 12.30: Operaházi zenekar. 13.45: Hírek. 14: Hanglemek. 15: 1. „Réték és legelők őszi munkái.” **Sulyok Tivadar dr. gazdasági felügyelő előadása.** 2. „Az irtás nyúl kártétele és irtása.” **Molnár László növényegészségügyi tisztviselő előadása.** 15.45: Labdarugóérkezős közvetítése Belgrádból. 16.30: Közművelődési előadás. 17: Hírek. 17.15: Magyar nótáest. 18.20: Felolvasás. 18.50: Zongora. 19.15: Hírek. 19.35: „Bölcseleti bölcsőg.” 20.20: „Modern szerelem.” 21.40: Hírek, időjárás. 22.05: Ének. 22.25: Cigányzene. 23.20: Tánctételek. 00.05: Hírek.

HÉTFŐ, XI. 13.:
12.10: Zongora. 12.55: Ének. 13.30: Katonazene. 16.15: Diákféra. 17.15: Előadás. 17.45: Szalonzene. 18.50: „Hazatérés — Kassa.” 19.25: Cigányzene. 20.15: Operaházi zenekar. 22.05: Tánctételek. 23.20: Cigányzene. 00.05: Hírek.

KEDD, XI. 14.:
12.10: Szalonzene. 13.30: Hanglemek. 16.10: „Asszonyok tanácsadója.” 17.15: „Hangképek a női egyetemi önkéntes munkatábor életéből.” Közvetítés a veszprémmegyei Dég községből. 17.50: Cigányzene. 18.50: „Népcéges-politika a honvédelem szolgálatában.” 19.25: Szalonzene. 20.20: Vadászépek. 21.15: Gordonka. 22.05: Zenekar. 23.25: Hanglemek.

SZERDA, XI. 15.:
12.10: Cigányzene. 13.30: Postászenekar. 16.15: Diákféra. 17.15: Előadás. 17.40: Jazzeffételek. 18.10: Előadás. 18.30: Zongora. 18.55: Előadás. 19.30: „Három a kislány.” Operett. 22.05: Kamarazene. 23.20: Cigányzene.

CSÜTÖRTÖK, XI. 16.:
12.10: Leányiskola énekei. 12.55: Hegedű. 13.30: Cigányzene. 16.15: Ének. 17.15: „Szarvasmarhák fajtái: parlagi fajták, szimentáli és hazai pirostarkák.” **Gazdatanfolyam III. rész.** Gábor Dénes dr. középfolu gazdasági tanintézet igaz.

gató előadása. 17.45: Szalonzene. 18.20: Beszélgetés a föld és a nagyváros gyomráról. 18.50: Tánctételek. 19.25: Nagy költők öregkori remekai. 19.55: Ének. 20.20: Zenekar. 22.05: Ének. 23.25: Hanglemek.

PÉNTEK, XI. 17.:
12.10: Balajlak zenekar. 13.30: Szalonzene. 16.15: Előadás. 17.15: „Alföldi városok.” 17.45: Cigányzene. 18.45: Felolvasás. 19.30: Operaházi előadás: „Az álcárcsból.” Zendéjét szerezte Verdi. Vezényli Sergio Falloni. 20.35: Kültügyi negyedóra. 21.30: Hírek, időjárás. 22.45: Cigányzene.

SZOMBAT, XI. 18.:
12.10: Katonazene. 13.30: Hanglemek. 16.20: Mesék. 17.15: Műszaki tanácsadó. 17.50: Zongora. 18.20: Versek Erdélyről. 18.50: Cigányzene. 19.40: „Kullissák mögött: A Nemzet Színház munkái.” 20.20: „Árpádok Szent Erzsébet.” Hangjáték. 22.05: „Mindenhől egy keveset.” 23.20: Szalonzene.

Budapest II.

Vasárnap, XI. 12.: 11.40: Kamarazene. 15.05: Hanglemek. 15.45: Szalonzóna. 18.35: Tánctételek. 19.05: Elbeszélés. 20: Hírek. 20.20: Hanglemek. 20.40: Előadás. 21.10: Cigányzene. 21.40: Időjárás. — **HÉTFŐ, XI. 13.:** 18.50: Cigányzene. 19.30: Német nyelvlecke. 20: Hírek. 20.20: Előadás. 20.50: Hanglemek. 21.20: Felolvasás. 21.50: Időjárás. — **KEDD, XI. 14.:** 18.20: **Mezőgazdasági félelő.** 18.50: Hanglemek. 19.30: Francia nyelvtanítás. 20: Hírek. 20.20: Ének. 21.10: Előadás. 21.40: Hanglemek. — **SZERDA, XI. 15.:** 19: Olasz nyelvtanítás. 19.30: Előadás. 20: Hírek. 20.20: Hanglemek. 21: Sakkelőadás. 21.30: Cigányzene. 22: Időjárás. — **CSÜTÖRTÖK, XI. 16.:** 17.15: Szalonzene. 18.55: Angol nyelvlecke. 19.35: Zongora. 20: Hírek. 20.20: Ének. 20.45: Előadás. 21.15: Hanglemek. 21.40: Időjárás. — **PÉNTEK, XI. 17.:** 18.15: Gyorsírás. 18.50: Zongora. 19.30: Előadás. 20: Hírek. 20.20: Rendőrzenekar. 21.40: Időjárás. **Szombat, XI. 18.:** 17.15: Hanglemek. 18.15: **Mezőgazdasági félelő.** 19.25: Hanglemek. 20: Hírek. 20.20: Hanglemek. 21.45: Időjárás.

VÁSÁR ÉS PIAC

GABONATÖZSDE

Készárúpiac. Buca: tiszavideki, felsőtízal, duna-tiszaközi, fejérmeje, dunántúli és kislétföldi 77 kg-os 19.50, 78 kg-os 20.30, 79 kg-os 20.90, 80 kg-os 20.80. **Rozs:** pestvidéki 14.60—14.85, más származású 14.80—15.05. **Takarmányárpa:** Ia 65—66 kg-os 17.10—17.35, középminőségű 16.60—16.85. **Szörpár:** kiváló 21.00—21.85, prima 19.20—20.85, szörpár 15.00—19.85. **Zab:** elsőrendű 19.20—19.30, középminőségű 19.10—19.20. **Otengeri:** tisztántúli 19.15—19.35, egyéb áll. 19.15—19.35.

Határvidépiac. Rozs márciusra 15.78 P.

Magpiac. Lucernamag, nyers, arának 220—245, fehérbarack (budapesti partásban) 290—295, löhermag, nyers, arának 130—140, fehérbarack (budapesti partásban) 170—175, bíborhermag 67—75, szőszöbűkukony 41—44, fehér köles (budapesti partásban) 20—32, vörös (budapesti partásban) 25—26, csilagfűrt, fehér lapos 13.50—14, repce (olajgyári partásban) 36—37, Viktoria-borsó 18—18.50, dunai szokányborsó 30.50—31.25, gömbölyű fűrjáb 33—35, nagyszemű leuce 36—47, középmezű 27—38, kismizű 23—26, uradalmi kék mák 127—130 P mm-ként.

Takarmány. Róti szóna Ia 7.50—7.80, Ia 6.50—7.30, IIIa 5.50—6.20, muhar-szóna 7.80—8.80, lucernaszóna 11—11.80, P mm-ként.

Abrahtakaromány. Árparkóra 13.25, borsóhé 18.25, buzakóra 13.50—13.80, napraforgópóca 14.50—14.75, buza-takarományliszt 15.50—16.50, kókuszpóca 14.25, reppocpóca 12, lenmagpóca 16.75, szártított répaszelet 12.60—13, rozspóra 14, melás 10, halliszt 45 P mm-ként.

Vágómarha. Bika, magyar IIIa 34, tarka Ia 63—68, IIa 50—62, IIIa 40—49, ökrök, magyar Ia 50—60, IIIa 40—48, tarka, Ia 58—61, IIIa 40—53, tehén, magyar Ia 48—55, tarka Ia 66—76, IIa 50—65, IIIa 36—49, növedéki 40—71, kicsontozni való 14—35 fillér kg-ként.

Tenyészmarhák és jarnosökrök. Ia bel-földi jarnosökrök, tarka és beállítani való tinó 56—60, Ia fehér és beállítani

való tinó 60—65, 1½ éves üsző 52—58, 1½ éves tinó 52—58, fiatal friss fejles tehén 75—95 fillér kg-ként átlóslyban.

Sertés. Ila uradalmi 106—110, Ila szedett 97—101, kivételesen 102, Ila szedett 90—95, IIIa szedett 74—86, öregsértés 84—99, angol tökésértés 96—101, angol sonkasútló 84—94 fillér előslylykg-ként.

Zsír és szalonna. Szalonna, olvasztani való 150—162, sózott 160—200, füstölt 180—240, háj 168—176, tepertő 180—240, sertészsír, helybeli 168 fillér kg-ként.

Ló. Igás ló, kőhűz (hídgyérű) 400—800, igás ló, kőhűz 250—370, alárendelt minőségű ló 45—250 vágóó 20—190 P darabonként.

Juh. Javított anyabirka 30—34, üfű 36—40 fillér kg-ként, etetés-ittatás után gazdaságban mázsálva, 3 kg súlyvevőnással.

Baromfi és tojás. **Élő baromfi:** Tyúk 220—380, csirke, rántani való 180—180, sítini való 180—280 fillér darabonként. **Leölt baromfi:** Tyúk 150—200, csirke, rántani való 180—300, sítini való 180—300, ruca, hízott 140—180, lud, hízott 130—170, libamál, nagy 450—650, kesi 250—500 fillér kg-ként. Tejtójas 10 darab 12—14, főztójas 9—12, apró 10—12 fillér darabonként.

Tej és tejtermék. Teljes tej 30, ló főzött tej 10—12, aludt tej 80—100, teljes tej 180—200, cefell 110—120 fillér literenként. Centrífugált vaj 320—340, főzött vaj 280—320, tehéntúró, sovány 50—80, juhtúró 160—220, kevert túró 140—180, juhsajt 200, trappista 200—260 fillér kg-ként.

Vad és vadhus. Szarvascomb 220—240, gerinc 300—400, lapocka 80—120, többi része 30—50, égergerinc 80—150, comb 220—280, többi része 30—100, vaddisznó, gerinc 140—240 comb 168—220, többi része 160—180 fillér kg-ként. Nyul, borbán 250—450, sildő 250—350, fácán 200—300, fogoly 80—150 fillér darabonként.

Halpiac. Harcsa nagyság szerint 200—400, csuka 140—250, ponty 140—240, kárász 120—160, cömpő 120—160, keszeg 60—70 fillér kg-ként.

Fűszer és egyéb. Paprika, édes nemes 420—560, félédes 360—480, rózsá 300—360, mák, kék 160—180, pergetett mész 160—200, kőmennyag 240—320, szappan, szín 96—120, közönséges 68—96 fillér kg-ként.

Zöldiség. Sárgrépa 14—24, petrezselyem 16—30, kevert zöldiség 20—28, zeller 24—36, kalarabé 16—20, karfiol 16—48, vöröshagyma, nakuól 14—16, közönséges 12—14, fokhagyma 16—32, cékla 14—24, fejeskáposzta 12—16, savanyított káposzta 30, kelkáposzta 14—20, vörös káposzta 24—52, fejesaláta 6—12 (darabja), torna 60—120, burgonya: Güllbaba 11—12, ősz rózsai 11, nyári rózsai 13, Ella 9—10 kiló 20—24, tömött csiperke 160—300, mazel csiperke 160—240, szegfűgomba 160—260, tök, főzés 18—20, sült 14—16, zöldhórsó, hüvelyes 60—96, sótesk 32—50, paraj tisztított 28—40, fekete répa 14—20 fillér.

A burgonya legmagasabb ára. Az ár ellenőrzés országos kormánybiztosa a burgonya legmagasabb fogyasztói árát kilogrammonként a következőkben állapította meg: nyári rózsai 14 fillér, Güllbaba 13 fillér, ősz rózsai 12 fillér, Ella 11 fillér, Wohltunna 10 és Krüger 10 fillér.

Gyümölcs. Alma 20—120, birsalma 30—50, körte 26—100, szilva, magbaváló 24—56, szilvaiz 80—150, gyümölcsés 120—160, napszalva 48—64, csemegeszőlő 40—100, közönséges szőlő 36—56, dió, keményhéjú 70—150, dióhéj 340—440, moogyoróhéj 360—520, héjazott mandula 400—600, gesztenye 48—100 fillér kg-ként.

Bor. A földművelésügyi miniszter az *Alföldön* a tömegborkra 9 fokozat alul 1.6 filléres, 11 fokozat bezárólag 1.8 filléres, 11 fokozat felett pedig 2 filléres árat állapított meg Málldand-fokoként.

Gyümölcspálinka. A gyümölcspálinka a forgalomban éhéten is élénk volt, az árak tartottak. A borpárlatot olcsóbbá kútláltak. A törkölypálinka 3.80—3.90, a seprőpálinka 3.80—3.90, a száltórium (minőség szerint) 3.75—4, a barckpálinka (minőség szerint) 3.75—4, a barackpálinka (minőség szerint) 3.75—4, a barackpálinka 5.40, az operpálinka 4.20—4.40, a magosfok borpárlat 5.40, az alacsonyok 6, az avinálást szolgáló 3.50—3.55 pengőz terjedő áron kelt el 10.000 literfokoként, III. táblázat szerint + 3% forgalmi adó.

KIADÓTULAJDONOS:
FALU! MAGYAR GAZDA ÉS FÖLDMIVELÉSÉGI FEJLESZTŐ SZERVEZÉS
FEJLESZTŐ SZERVEZÉS
MAYER EMIL.